

Klipp fra prosjektskisse illustrerer gårdens potensiale. LAR DETTE SEG REALISERE? Eier Telemark Landbrukssekskap i samarbeid med kommunen

FOLKEHELSE – LANDBRUK – ÅRHUS HOVEDGÅRD

Bakgrunn og problemstillinger

Fylket vårt er knyttet sammen av vassdrag, stier, gamle tråkk og veinett – fysiske bånd som binder grender og kommuner sammen og som opp gjennom tidene har bidratt til utvikling av et skjebnefellesskap i kultur, næring og folkeliv. "Jeg er fra Telemark", "jeg er telemarking" ; - identitetsfølelse og bevisstheten om tilhørighet har med vårt felles livsfundament å gjøre, trygghetsfølelse og styrke. Det dreier seg om å eie kunnskapen om hva tidligere generasjoner sammen har maktet å få til og samhold om hva vi fremover ønsker å skape av verdier og kvalitet i våre liv – kort sagt: Ivaretagelse og utvikling av det vi i bredt perspektiv kan benevne som vår folkehelse, "det gode liv".

I utkast til Skiens plan for Folkehelse presiseres følgende forståelse: "Folkehelse er mer enn fravær av sykdom og skader som bl.a. blir uttrykt gjennom statistikker og tall. Folkehelse handler om hvordan folk opplever helsen sin, hvordan helsen vår endres og hvordan den blir påvirket gjennom valg vi gjør og av rammevilkår i samfunnet. Folkehelse dreier seg blant annet om tilhørighet, opplevelse av mestring, muligheter til personlig utfoldelse, opplevelse av trygghet, evnen til å se muligheter istedenfor begrensninger, grad av livskvalitet, økonomisk sikkerhet og/eller følelsen av overskudd til å møte kravene i hverdagen."

Telemark Landbrukssekskap uttrykker følgende i sin saksutredning om planer for Århus Hovedgård: "Hovedmålet med utviklingsarbeidet på gården i dag er å skape gården om til ein stad for langsiktig og sosial verdiskaping tufta på grønne verdier. Vi ynskjer å skapa ein grønn møteplass, eit kontaksted mellom by og land, rikt på opplevingar og læring. Telemark har enno ikkje ein eigen 4H-gard. Ein godkjent 4H-gard vil vere noko av malen vi vil arbeide etter."



Åpen Gård – Inn på tunet

Skien og Grenland har behov for å skape seg et bedre og riktigere miljøomdømme; - en motvekt til oppfatningen av å være et sted der tungindustri og forurensning kveler trivsel og livskvalitet. Dette innebærer at våre besøkende og gjester sammen med oss som bor her, bør gis muligheten for å oppdage og dermed finne glede og trivsel i grenland-kommunenes mange kvaliteter: - vår varierte og rike natur – geologi, topografi, flora og fauna – grunnlaget for opplevelser, rekreasjon, næring og bosetting. - distriktets spennende utviklingshistorie. - tettstedenes betydning for

menneskene som har levd og lever sine liv der; - slit, glede, sorg, inspirasjon og patriotisme – folkelivet. - Grenlands naturgitte potensiale for utvikling og gunstige beliggenhet som fremtidig grunnlag og utgangspunkt for mangfoldig og kraftfull næringsvirksomhet.

Et godt eksempel på slik tenking er det utviklingsarbeidet som i de senere år har pågått og pågår i *Landbrukets Forsøksring* vedr. dyrking og bruk av nytteplanter fra mange strøk i verden. Matplanter som kan tilføre nye og spennende innslag i våre husholdninger! Dette dreier seg om kunnskap og bidrag fra innvandrere og flyktninger som er bosatt i vårt distrikt, og det er et godt vitnesbyrd om at det kan være lønnsomt for oss alle at dørene er åpne for impulser utenfra.

Grenland og de øvrige telemarkskommunene hører sammen og utgjør et komplementært mangfold. Dette er en overordnet filosofi for virksomheten vi tenker oss på Århus Gård.

Ødeleggende flommer og branner har nær sagt regelmessig hjemsøkt Skien gjennom århundrene. Uten god kontakt og forbindelse med et robust og solid omland, ville bysamfunnet ikke så raskt kunnet reist seg fra asken på ny og på ny. Like sikkert og lovmessig er det at vilkårene for vekst og utvikling i bygdene – så som landbruk, skogbruk, jakt og fiske – ligger i deres mulighet for å få omsatt varer og tjenester i byer og tettsteder. Grenland har vært og vil i fremtiden kunne være hovedmarkedet for næringsvirksomheten i den øvrige delen av fylket.

Den åpne verdenshandelen er viktig, men moderne muligheter for masseproduksjon og – kjøp, transport og storskalig omsetning gjør det spesielt viktig å ha med seg i tankene at livskvaliteten og samfunnsøkonomien vår inngår i en helhet. Begrepet lønnsomhet bør med andre ord innebære et helhetlig samfunnsøkonomisk perspektiv.

Aktuelle tema og måter å arbeide på.

Århus Hovedgård bør vektlegge følgende som arbeidsmetodikk og pedagogikk :

gjøre	framfor å	høre
delta	"	iaktta
oppleve	"	bli fortalt
ta på	"	se på
bevegelse	"	sitte stille
ansvar	"	besøke

Kort sagt benytte det en kan kalle arbeids- og samarbeidets pedagogikk. Dette innebærer aktivitetspreget virksomhet som for eksempel:



- Stell og pass av dyr–
- Såing, planting innhøsting og anvendelse av nyttevekster.
- Dramatisering for eksempel: Arbeid på Århus i gammel tid så som:
 - En ganske alminnelig dag på Jernaldergården i 1030
 - I skolestua til Christen Lund
 - På skolevei sammen med Henrik (Fra Venstøp over Altenburg til Århus)
- "Forskning" og læring; – vekster – dyreliv – miljø (for eksempel: smådyr og mikroorganismer i og nær Falkumelva)
- Praktisk vedlikeholdsarbeid, dugnader, på gården.
- Deltakelse i tilrettelegging av gjestebesøk, ulike "treff" og arrangementer.
- Alternativ skolegang for barn og unge – sosialpedagogisk tiltak.

I og med bygging av ny driftsbygning på Århus (2010) åpner det seg muligheter for å realisere planer og idéer!